

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І  
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

**Кафедра ЕПІЗООТОЛОГІЇ, МІКРОБІОЛОГІЇ І ВІРУСОЛОГІЇ**



**«ЗАТВЕРДЖУЮ»**

Декан факультету ветеринарної медицини

**Микола ЦВІЛІХОВСЬКИЙ**

“ ” 2023 р.

**«СХВАЛЕНО»**

на засіданні кафедри епізоотології,  
мікробіології і вірусології

Протокол №4 від «17» квітня 2023 р.

Завідувач кафедри епізоотології,  
мікробіології і вірусології

**Володимир МЕЛЬНИК**

**“РОЗГЛЯНУТО”**

Гарант ОП Ветеринарна гігієна,  
санітарія і експертиза

**ШЕВЧЕНКО Л.В.**

(ПІБ гаранта)

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ПРАКТИКИ**

**ДИСЦИПЛІНИ**

**«Епізоотологія та інфекційні хвороби»**

спеціальність 212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»

освітня програма - Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза

Факультет ветеринарної медицини

Розробники: к.вет.н. доцент ЛИТВИНЕНКО В.М.

(посада, науковий ступінь, вчене звання)

Київ – 2023 р.

## 1. Опис навчальної дисципліни

### «Епізоотологія та інфекційні хвороби»

(назва)

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Освітня програма	Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	210	
Кількість кредитів ECTS	7	
Кількість змістових модулів	8	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки (курс)	4	
Семестр	7-8	
Лекційні заняття	60 год	
Практичні, семінарські заняття		
Лабораторні заняття	105 год.	
Самостійна робота	45 год.	
Навчальна практика	30 год	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5-6 год.	
Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	Магістр	
Спеціальність	212 – «Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза»	
Освітня програма	Ветеринарна гігієна, санітарія і експертиза	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов'язкова	
Загальна кількість годин	28	
Кількість кредитів ECTS	1	
Кількість змістових модулів	1	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	Залік	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		

	денна форма навчання	заочна форма навчання
Курс (рік підготовки)	4	
Семестр	8	
Лекційні заняття	-	
Практичні, семінарські заняття	-	
Лабораторні заняття	-	
Самостійна робота	-	
Навчальна практика	28 год	
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми навчання	5 год.	

## 2. Мета, завдання та компетентності навчальної дисципліни

Мета - засвоєння студентами практичних основ пізнання епізоотичного процесу, оволодіння методами діагностики, навиками профілактично-лікувальної роботи з проведення протиепізоотичних заходів. з документальним оформленням.

### Завдання:

- Опанувати профілактичні заходи як єдину державну науково-обґрунтовану систему профілактики і заходів ліквідації інфекційних хвороб;
- Вивчити способи та засоби лікування інфекційних хвороб, їх значення в локалізації і ліквідації вогнищ інфекції;
- Затвердити знання з проведення алергічних діагностики інфекційних хвороб;
- Розробити систему ветеринарно-санітарних заходів на основі біобезпеки, дезінфекції, дезінсекції і дератизації за епізоотичного благополуччя;
- Оформити документально заходи масових обробок та комісійних розпоряджень з протиепізоотичної роботи.

У результаті проходження навчальної практики студент повинен **знати**:

- Методи аналізу епізоотичної ситуації;
- Принципи протиепізоотичної роботи;
- Особливості описової епізоотології, моделювання та прогнозування і застосування їх за різних форм інфекції;
- Діагностичні методи дослідження подвірних та промислових господарств;
- Значення біобезпеки, дезінфекції, дератизації та дезінсекції в комплексі протиепізоотичних заходів;
- Індивідуальні, комплексні та карантинні лікувально-профілактичні обробки та заходи на тваринницьких об'єктах;
- Оформлення документально планові і проведення протиепізоотичні заходи.

### Вміти:

- Самостійно провести епізоотологічне обстеження господарства, встановити причини захворюваності і загибелі тварин;
- Проводити збір та транспортування взятих проб чи зразків для діагностичних досліджень;
- Провести дезінфекцію різних об'єктів з виробництва зберігання та реалізації тваринницької продукції;

- Запровадити заходи з біобезпеки та біозахисту на підприємстві;
- Діяти відповідно до регламенту щодо ліквідації і профілактиці характерних для країни та транскордонних хвороб;
- Здійснити ін'єкційні маніпуляції тваринам;
- Користуватись інструктивними матеріалами та правильно складати документи звітності.

•

#### НАБУТТЯ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ:

**інтегральна компетентність (ІК):** здатність розв'язувати складні завдання і проблеми у галузі ветеринарної гігієни, санітарії і експертизи або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень, упровадження інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог

**загальні компетентності (ЗК):** прагнення до збереження навколишнього середовища.

**фахові (спеціальні) компетентності (ФК):**

- Здатність використовувати знання про хвороби тварин різної етіології для здійснення державного (внутрішнього) контролю на підконтрольних потужностях.;
- Здатність організувати та проводити державний контроль гігієнічних вимог і санітарних заходів на агропродовольчих ринках і потужностях;
- Здатність здійснювати судово-ветеринарну експертизу згідно з чинним законодавством;
- Здатність дотримуватися морально-етичних норм, правил і принципів біобезпеки та біоетики під час використання у професійній діяльності різних біологічних агентів.

#### Програмні результати навчання (ПРН) ОП:

- Володіти методами та методиками передзабійного огляду, гуманного забою тварин, проведення післязабійного огляду продуктів забою та надання рекомендацій щодо їх подальшого використання;
- Мати навички стандартного та розширеного державного контролю підконтрольних вантажів на державному кордоні України та транспорті, здійснювати аналіз зв'язку між контролем безпечності харчових продуктів та здоров'ям людей за міжнародної торгівлі продуктами тваринного походження;
- Володіти знаннями та практичними уміннями, необхідними для здійснення державного (внутрішнього) ветеринарно-санітарного контролю на потужностях з виробництва та обігу м'яса і м'ясних продуктів, молока і молочних продуктів, напівфабрикатів, харчових гідробіонтів; заготівлі, зберігання та обігу харчових рослинних продуктів, меду та апіпродуктів, харчових яєць та яйцепродуктів тощо, а також методами та методиками відбору, консервування, пакування і пересилання проб тваринного, рослинного й біотехнологічного походження, правильного поводження з ними та результатами їх випробувань (досліджень);
- Володіти принципами, методами та процедурами дотримання належного санітарного стану на потужностях для випуску, зберігання, переробки та

реалізації харчових продуктів, кормів і кормових добавок, преміксів, побічних 10 продуктів, ветеринарних препаратів, а також методами оцінювання їх безпечності та якості;

- Володіти методами контролю технологічних процесів первинної обробки субпродуктів, харчової крові, спеціальної сировини, здійснювати ветеринарносанітарний контроль дотримання технологічних операцій з ендокринною, ферментною, кишковою, шкіряно-хутровою сировиною, м'ясом та іншими продуктами забою і готовими харчовими продуктами, здійснювати їх інспектування, наносити позначки придатності та визначати шляхи подальшого використання цієї продукції;
- Мати необхідні знання та уміння для здійснення судово-ветеринарної експертизи згідно з чинним законодавством;
- Володіти методами контролю ефективності проведення санації різних потужностей з виробництва і переробки продуктів тваринництва відповідно до вимог національних і міжнародних нормативно-правових актів;
- Уміти проводити необхідні клінічні та лабораторні дослідження для загальної ветеринарної превенції на потужностях з виробництва і переробки продуктів тваринництва, здійснювати ветеринарно-санітарне оцінювання систем і способів утримання тварин, визначати безпечність кормів, кормових добавок тощо, а також для забезпечувати належний санітарний стан тваринницьких потужностей.

### 3. Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної форми навчання;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин													
	денна форма							Заочна форма						
	тижні	усього	у тому числі					у сього	у тому числі					
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	
<b>Змістовий модуль 1. Вчення про інфекційний процес. Епізоотичний процес і його рушійні сили</b>														
Тема 1. Введення в епізоотологію. Предмет і методи епізоотології. Епізоотологічні аспекти вчення про інфекцію.	1	7	2		3		2							
Тема 2. Значення макроорганізму в розвитку та прояві інфекційного процесу. Неспецифічна (природна) резистентність і специфічний імунітет. Імунодефіцити.	2	7	2		3		2							
Тема 3. Суть епізоотичного	3	7	2		3		2							

процесу. Епізоотичний ланцюг і рушійні сили епізоотичного процесу. Механізм, фактори та шляхи передачі збудників інфекційних хвороб. Сезонність, періодичність, фактори впливу на прояв епізоотій.												
Тема 4. Значення схильності тварин до захворювань в епізоотичному процесі. Форми прояву, динаміка, стадійність епізоотій. Поняття про епізоотичне вогнище (епізоотичне, природне), неблагополучний пункт та загрозову зону. Види епізоотичних вогнищ. Поняття про краєву епізоотологію і епізоотологічну географію, їх зв'язок з питанням екології.	4	7	2	3		2						
Разом за змістовим модулем 1		28	8	12		8						
<b>Змістовий модуль 2. Ветеринарно-санітарні заходи та біобезпека</b>												
Тема 5. Номенклатура і класифікація інфекційних хвороб. Закони і категорії епізоотології. Інтенсивні та екстенсивні показники ступеню напруженості моделювання і прогнозування епізоотичного процесу. Лікувально-профілактичні заходи при інфекційних хворобах тварин.	5	7	2	3		2						
Тема 6. Загальна і спеціальна профілактика інфекційних хвороб. Дезінфекція, дезінсекція і дератизація, їх місце та значення в комплексі протиепізоотичних заходів. Способи контролю ефективності дезінфекції.	6	7	2	3		2						
Тема 7. Біозахист і біобезпека. Способи боротьби з особливо	7	7	2	3		2						

небезпечними транскордонними та емерджентними хворобами.																			
Разом за змістовим модулем 2		21	6		9		6												
<b>Змістовий модуль 3. Система протиепізоотичних заходів</b>																			
Тема 8. Сибірка	8	7	2		3		2												
Тема 9 Сказ	9	7	2		3		2												
Тема 10 Туберкульоз	10	7	2		3		2												
Тема 11 Бруцельоз	11	7	2		3		2												
Тема 12 Лептоспіроз	12	7	2		3		2												
Разом за змістовим модулем 3		35	10		15		10												
<b>Змістовий модуль 4. Інфекційні хвороби, спільні для декількох видів тварин</b>																			
Тема 13 План дії в умовах контролю транскордонних хвороб на прикладі ящуру.	13	7	2		3		2												
Тема 14 Хламідіози	14	7	2		3		2												
Тема 15 Пріонні хвороби	15	7	2		3		2												
Разом за змістовим модулем 4		21	6		9		6												
Усього годин семестр 1	105		30		45		30												
Семестр 2																			
<b>Змістовий модуль 5. Інфекційні хвороби свиней</b>																			
Тема 16 Африканська чума свиней	1	7	2		4		1												
Тема 17 Вірусний трансмівний гастроентерит свиней. (Коронавірусні інфекції свиней) Епідемічна діарея.	2	7	2		4		1												
Тема 18 Респіраторно- репродуктивний синдром свиней.	3	7	2		4		1												
Тема 19 Цирковірусна інфекція свиней	4	7	2		4		1												
Разом за змістовим модулем 5		28	8		16		4												
<b>Змістовий модуль 6. Інфекційні хвороби птахів</b>																			
Тема 20 Інфекційний бронхіт. Інфекційний ларинготрахеїт.	5	7	2		4		1												
Тема 21 Н'юкалська хвороба. Концепція «системи раннього виявлення хвороб»	6	7	2		4		1												
Тема 22 Грип птахів, коней і свиней	7	7	2		4		1												
Разом за змістовим модулем 6		21	6		12		3												
<b>Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби коней, молодняку і хутрових</b>																			
Тема 23 Сап. Інфекційний	8	7	2		4		1												

енцефаломієліт коней														
Тема 24 Колібактеріоз молодняка тварин	9	7	2		4		1							
Тема 25 Сальмонельоз тварин	10	7	2		4		1							
Тема 26 Міксоматоз кролів. Вірусна геморагічна хвороба кролів	11	7	2		4		1							
Тема 27 Чума м'ясоїдних. Коронавірус котів та собак	12	7	2		4		1							
Разом за змістовим модулем 7		35	10		20		5							
<b>Змістовий модуль 7. Інфекційні хвороби риб і бджіл</b>														
Тема 28 Основні інфекційні хвороби риб, їх профілактика та заходи боротьби.	23	7	2		4		1							
Тема 29 Ветеринарно-профілактичні заходи з хвороб бджіл на пасіках	14	7	2		4		1							
Тема 30 Українські, європейські та міжнародні вимоги щодо безпечності харчових продуктів за епізоотій. Формування ветеринарно-санітарної безпеки за міжнародної торгівлі.	15	7	2		4		1							
Разом за змістовим модулем 8		21	6		12		3							
Усього годин семестр 2	105		30		60		15							
Усього годин за курс	210		<b>60</b>		105		45							
<b>Навчальна практика з епізоотології та інфекційних хвороб</b>														
День 1. Техніка безпеки при роботі на ветеринарно-санітарних об'єктах					6									
День 2. Складання акту епізоотологічного обстеження					6									
День 3. Проведення та оформлення акту за алергічних досліджень тварин					6									
День 4. Проведення щеплень та оформлення планово-звітної документації					6									
День 5. Біобезпека та проведення дезінфекції, дезінсекції і дератизації					6									
Усього годин					30									
<b>Усього годин за курс</b>			<b>30</b>											



#### 4. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1		

#### 5. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Ветеринарні і ветеринарно-санітарні об'єкти. Ознайомлення з інфекційною клінікою та ізолятором, режим їх роботи.	2
2	Роль лабораторно-діагностичних досліджень при інфекційних хворобах тварин. Техніка взяття крові у тварин різних видів для лабораторно-діагностичних досліджень.	2
3	Правила та техніка взяття і пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень.	2
4	Техніка та методика проведення алергічних досліджень тварин з одночасним клінічним оглядом.	2
5	Організація щеплень. Ознайомлення з технікою вакцинації тварин та технікою введення імунних сироваток.	2
6	Вивчення методики епізоотологічного обстеження господарства та оформлення акту епізоотологічного обстеження. Методика ведення епізоотичних журналів та складання епізоотичних карт.	2
7	Загальне ознайомлення з біопрепаратами: вакцини гамаглобуліни, алергени, діагностичні препарати для серологічних досліджень.	2
8	Біопрепарати: лікувальні, стимулюючі та діагностичні.	2
9	Дезінфекція та її значення для профілактики та ліквідації інфекційних хвороб тварин. Види і об'єкти дезінфекції.	2
10	Методи і засоби дезінфекції. Прилади та машини для проведення дезінфекції різних об'єктів.	2
11	Контроль якості дезінфекції. Методи і засоби дезінсекції та дератизації.	2
12	Правець. Ботулізм. Сибірка.	2
13	Псевдотуберкульоз. Туберкульоз.	2
14	Хламідіози. Бруцельоз. Туляремія.	2
15	Лістеріоз. Лептоспіроз. Риккетсіози.	2
16	Віспа ссавців. Ящур. Пастерельози.	2
17	Хвороба Ауескі. Сказ.	2
18	Стахіботріотоксикоз. Аспергілотоксикоз. Фузариотоксикоз. Дерматомікози.	2
19	ЕМКАР. Злоякісний набряк. Браздот.	2

20	Лейкоз. Злоякісна катаральна лихоманка ВРХ. Блутанг. Пошесне запалення легень ВРХ.	2
21	Парагрип-3. Вірусна діарея ВРХ. Інфекційний ринотрахеїт. Кампілобактеріоз	2
22	Нодулярний дерматит ВРХ. Чума ВРХ. Паратуберкульоз. Некробактеріоз	2
23	Інфекційна ентеротоксемія овечок. Контагіозна ектіма овечок і кіз. Інфекційний мастит овечок. Інфекційна агалактія овечок і кіз.. Копитна гниль.	1
	Разом	45
Семестр 2		
1	Класична чума свиней.	2
2	Колієнтеротоксемія (набрякова хвороба свиней). Тешенська хвороба.	2
3	Бешиха свиней. Актинобацилярна плевропневмонія.	2
4	Дизентерія свиней. Анаеробна дизентерія свиней.	2
5	Везикулярна екзантема свиней. Везикулярна хвороба.	2
6	Гемофільозний полісерозит. Інфекційний атрофічний риніт свиней.	2
7	Псевдомоноз свиней. Парвовірусна інфекція (хвороби репродуктивних органів свиней).	2
8	Оцінка стану компартаменту	2
9	Респіраторний мікоплазмоз. Вірусний гепатит каченят. Вірусний синусит каченят.	2
10	Кандидамікоз птахів. Аспергільоз.	2
11	Сальмонельоз птахів.	2
12	Пулороз-тиф курей	2
13	Лейкоз птахів. Віспа птахів.	2
14	Орнітоз. Пастерельоз (холера) птахів.	2
15	Нейролімфоматоз (хвороба Марека). Синдром зниження несучості.	2
16	Вірусні ентерити новонароджених тварин. Стрептококоз.	2
17	Мит коней. Епізоотичний лімфангоїт коней.	2
18	Вірусний артеріїт. Африканська чума коней.	2
19	Інфекційна анемія коней. Інфекційний метрит коней.	2
20	Ринопневмонія коней. Контагіозна плевропневмонія.	2
21	Алеутська хвороба норок. Пастерельоз хутрових. Псевдомоноз норок.	2
22	Аденовірусна інфекція м'ясоїдних. Вірусні ентерити м'ясоїдних. Інфекційний гепатит м'ясоїдних. Анемія кішок.	2
23	Вірусний перитоніт кішок. Панлейкопенія котів. Коронавірус котів (вірусний перитоніт кішок).	2

	Каліцивіроз. Лейкоз кішок.	
24	Вакцинопрофілактика м'ясоїдних	2
25	Варроз бджіл. Нозематоз та акарапідоз. Гафніоз. Сальмонельоз та колібактеріоз бджіл, септицемія бджіл. Токсикози бджіл (падевий, хімічний, сольовий та пилковий).	2
26	Європейський та американський гнилець бджіл.	2
27	Мішечкуватий розплід. Хронічний та гострий вірусний параліч бджіл. Аскофероз та аспергильоз бджіл. Меланоз бджіл	2
28	Аеромоноз (фурункульоз) лососевих. Аеромоноз короїв. Весняна віремія короїв. Вібріоз. Вірусна геморагічна септицемія. Псевдомонози короїв.	2
29	Вірусне захворювання каналного сома. Вірусний некроз еритроцитів. Віспа короїв. Герпесвірусна хвороба лососевих. Бранхіомікоз риб. Сапролегніоз риби й ікри в рибницьких господарствах.	2
30	Регламенти ЄС щодо благополуччя територій	2
	<b>Разом</b>	<b>60</b>

## 6. Теми самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з сибірки	3
2.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя із сказу	3
3.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з туберкульозу	3
4.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя із бруцельозу	3
5.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з лептоспірозу	3
6.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з ієрсініозів	3
7.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з хламідіозів	3
8.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з ящуру.	3
9.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з хламідіозу	3
10.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з пріонних хвороб	3
11.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з МКАРу	3
12.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з контагіозної ектими овець і кіз	3
13.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з африканської чуми свиней	3

14.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з цирковірусної інфекції свиней	3
15.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з колієнтеротоксемії	3
16.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з ензоотичного енцефаломієліту свиней	3
17.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з інфекційний бронхіт. Інфекційний ларинготрахеїт.	3
18.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з н'юкаслської хвороби.	3
19.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з грипу птахів, коней і свиней	3
20.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з пулорозу-тифу курей	3
21.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з аспергильозу	3
22.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з колибактеріозу молодняка тварин	3
23.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з сальмонельозу тварин	3
24.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з міксоматозу кролів.	3
25.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з пастерельозу.	3
26.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з сальмонельозу.	3
27.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з основних хвороб риб	3
28.	Описати ветеринарно-санітарні вимоги до продукції тваринництва за неблагополуччя з хвороб бджіл	3
29.	Описати європейські та міжнародні вимоги щодо безпечності харчових продуктів за епізоотій. Формування ветеринарно-санітарної безпеки за міжнародної торгівлі.	3
30.	Викласти принципи формування ветеринарно-санітарної безпеки за міжнародної торгівлі.	3

## 7. Контрольні питання, комплекти тестів для визначення рівня засвоєння знань студентами.

	1. Розставити послідовність клінічного дослідження тварин:	
I	A	Загальне дослідження
II	B	Збирання анамнезу
III	B	Дослідження окремих органів і систем
IV	Г	Лабораторні дослідження
V	Д	Спеціальні методи дослідження
VI	Е	Реєстрація тварини

	2. Швидкість осідання еритроцитів визначають при ..... методі діагностики інфекційних хвороб. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)	
1	... серологічному	

2	... гематологічному
3	... імунологічному
4	... вірусологічному

3. Підберіть відповідне визначення періоду хвороби:			
1	інкубаційний	А	– характеризується появою типових для даної хвороби симптомів хвороби
2	продромальний	Б	– період із моменту проникнення збудника хвороби в організм тварини до появи перших клінічних ознак;
3	період повного розвитку клінічних ознак хвороби	В	– характеризується розвитком неспецифічних клінічних ознак (лихоманка, загальна слабкість, зниження апетиту і т.п.)

4. Облік офтальмопроби на малеїн проводять через .... год. ?	
1	2-3
2	6-8
3	9-12
4	12 і 24
5	3 - впродовж дня
6	3 - впродовж дня та останнє через 24 після введення малеїну

5. Який тип механізму передачі збудника інфекції ще називають аерогенним?	
1	контактний
2	повітряно-крапельний
3	фекально-оральний
4	трансмисивний
5	трансоваріальний

6. Алергічна реакція – це реакція підвищеної чутливості сенсibiliзованого організму на повторне введення ..... ? (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)	
1	... алергену
2	... антигену
3	... адьюванта
4	... сироватки
5	... вакцини

7. До специфічної профілактики належать:	
1	- превентивна ізоляція, вимушене карантинування і спостереження з метою уточнення діагнозу
2	- імунопрофілактика шляхом застосування різних специфічних засобів – вакцин, сироваток, імуноглобулінів
3	- спеціальні діагностичні дослідження (туберкулінізація, малеїнізація, серологічна діагностика на бруцельоз та ін.)
4	- лікувально-профілактичні заходи спеціального призначення (премікси й аерозолі при профілактиці аліментарних і респіраторних інфекцій)
5	- вітамінотерапія та мінеральна підкормка

8. Розставити у відповідності до термінології:			
1	Гамаглобуліни	А	- це білки, що продукуються різними клітинами організму при інфікуванні вірусом і не мають специфічності
2	Інтерферони	Б	- комплексні набори різних біологічно активних та

			лікарських речовин
3	Премікси	В	- білки сироватки крові, які є носіями основної маси антитіл
4	Біогенні стимулятори	Г	- фармакологічні речовини неспецифічної дії, що утворюються у тканинах за несприятливих умов середовища

	9. Після оздоровлення господарства (ліквідації інфекційної хвороби) перед зняттям карантину або обмежуючих заходів проводять ..... дезінфекцію (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)		
1	... передпускову ...		
2	... заключну ...		
3	... технологічну ...		
4	... вимушену ...		
5	... профілактичну ...		

	10. .... — надзвичайно важливий документ, який зберігають нарівні з документами для службового користування і заносять в інвентарну книгу районного державного підприємства ветеринарної медицини. (У бланку відповідей подати одним словом в місці пропуску)		
1	... Журнал протиепізоотичних заходів...		
2	... Журнал реєстрації хворих тварин...		
3	... Акт ...		
4	... Журнал запису епізоотичного стану району ...		
5	... Амбулаторний журнал ...		
6	... Історія хвороби ...		
7	... План протиепізоотичних заходів ...		

### Контрольні запитання

1. Перерахуйте заборони при введенні карантину за сибірки.
2. Зазначте заходи з ліквідації сибірки у господарстві.
3. Які методи ліквідації сибірки застосовуються безпосередньо до тварин?
4. Які зміни туші викликають підозру сибірки?
5. Що робити з молоком у неблагополучному господарстві з сибірки?
6. Опишіть послідовну схему діагностики туберкульозу.
7. Вкажіть основні поживні середовища для культивування мікобактерій.
8. В яких випадках і коли проводиться туберкулізація тварин?
9. Що впливає на вибір методу оздоровлення від туберкульозу?
10. Які методи оздоровлення господарств за туберкульозу Ви знаєте і за яких умов вони використовуються?
11. Коли діагноз на лептоспіроз вважають встановленим.
12. Вкажіть два основні заходи ліквідації лептоспірозу.
13. Зазначте особливості оздоровлення звірівницьких і мисливських господарств, щодо бруцельозу.
14. Перерахуйте заходи з охорони людей від бруцельозу.
15. Вкажіть заходи за підозри захворювання тварин на ящур.
16. Опишіть правила відбору та пересилки патологічного матеріалу для лабораторних досліджень на ящур.
17. Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ серед тварин закуплених за імпортом.

18. Назвіть заходи з профілактики ІРТ ВРХ на племінних підприємствах.  
 19. Опишіть порядок відбору патологічного матеріалу за підозрою на сказ.  
 20. Перерахуйте заходи з ліквідації сказу в неблагополучному пункті.

### 8. Методи навчання.

- Словесні (лекційний, пояснення, дискусія, інструктаж, бесіда);
- Наочні (демонстрація презентацій, фото, відео);
- Онлайн навчання за системою ельорн;
- Практичні (лабораторна робота, практична робота, робота на пасіці).

### 9. Форми контролю.

- Поточний (опитування, тестування);
- Рубіжний (контрольна робота, реферат, модулі);
- Підсумковий (тестування, онлайн тестування, іспит).

10. **Розподіл балів, які отримують студенти.** Оцінювання знань студента відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національні оцінки згідно з табл. 1 «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України» (наказ про уведення в дію від 27.12.2019 р. № 1371)

Рейтинг студента, бали	Оцінка національна за результати складання	
	екзаменів	заліків
90-100	Відмінно	Зараховано
74-89	Добре	
60-73	Задовільно	
0-59	Незадовільно	Не зараховано

Для визначення рейтингу студента (слухача) із засвоєння дисципліни  $R_{\text{дис}}$  (до 100 балів) одержаний рейтинг з атестації (до 30 балів) додається до рейтингу студента (слухача) з навчальної роботи  $R_{\text{нр}}$  (до 70 балів):  $R_{\text{дис}} = R_{\text{нр}} + R_{\text{ат}}$ .

### 11. Навчально-методичне забезпечення

1. Литвин В.П., Поліщук В.В. Методика епізоотологічного обстеження /Методичні вказівки. Видавництво УСГА, 1992. С 21.
2. Недосеков В.В., Литвин В.П., Поліщук В.В., Мельник В.В., Гомзікрв О.М. Алергічні дослідження у ветеринарній медицині. Методичні вказівки для студентів та магістрів. Київ 2010. С. 17.
3. Гришок Л.П., Недосеков В.В., Падолка О.В. та ін.. Методичні рекомендації по плануванню, організації та проведенні пероральної імунізації диких м'ясоїдних проти сказу. Київ 2010. С.15.

4. Недосеков В.В., Литвин В.П., Поліщук В.В., Гомзікрв О.М. Аерозолі у ветеринарній медицині. Методичні вказівки для студентів та магістрів. Київ 2010. С. 31.
5. Корнієнко Л.Є., Бусол О.В., Недосеков В.В. та інш. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом.- Біла Церква. – 2010. -271с.
6. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосеков В.В. та інш. Інфекційні хвороби птиці.- Херсон Гринь Д.С. – 2012. -527с.

## **12. Рекомендовані джерела інформації**

### **– основні;**

1. Мельник В.В, Недосеков В.В., Литвиненко В.М., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Практикум з загальної епізоотології. Київ НУБіП - 2016. - С.270.
2. Литвин В.П., Ярчук Б.М./Загальна епізоотологія/ К. - 1995. - 256 с.
3. Ярчук Б.М., Вербицький П.І., Литвин В.П., Корнієнко Л.Є., Домбровський О.Б., Тирсін Р.В., Корнієнко Л.М. Загальна епізоотологія. /Б.М. Ярчук, П.І. Вербицький, В.П. Литвин/ Підручник – Біла Церква. – 2002. – 656 с.
4. Галатюк О.Є., Радзиховський М.Л. Організація профілактичних та оздоровчих заходів при інфекційних хворобах тварин/О.Є.Галатюк, М.Л. Радзиховський. Методичний посібник. –Житомир. – 2013. – 456 с.
5. Литвиненко В.М. Вакцинопрофілактика захворювань птахів. Навчальний посібник для студентів магістратури факультету ветеринарної медицини. Київ - 2016. - С.164.
6. Литвин В.П., Литвиненко В.М. Ветеринарне забезпечення бджільництва. Посібник для магістрів факультету ветеринарної медицини. Київ - 2021. С.302.
7. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Недосеков В.В., Мартинюк О.Г., Сорокіна Н.Г. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 1. Київ НУБіП - 2021. - С.310.
8. Литвиненко В.М., Мельник В.В, Сорокіна Н.Г., Ситюк М.П. Стець В.В. Епізоотологія у схемах і діаграмах. Навчальний посібник. Частина 2. Київ НУБіП - 2022. - С.337.
9. Литвиненко В. М. Посібник для студентів ветеринарного факультету. Ветеринарне забезпечення бджільництва. НУБіП України – К.: - 2021. – 390с

### **– допоміжні.**

1. Литвин В.П., Олійник Л.В., Корнієнко Л.В., Ярчук Б.М., Домбровський О.М., Корнієнко Л.М. Факторні хвороби сільськогосподарських тварин. Монографія/за редакцією професора Литвина В.П., Корнієнка Л.Є. – Київ «Аграрна наука». – 2002. – 400 с.
2. Корнієнко Л.Є., Наливайко Л.І., Недосеков В.В., Ушкалов В.О., Ярчук Б.М., Корнієнко Л.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби птиці/ - 2012. - 528 с.



3. Недосеков В.В., Макаров В.В., Мельник В.В. Посібник по викоріненню хвороб шляхом стемпінг-аут/ В.В. Недосеков , В.В. Макаров, В.В. Мельник. Навчальний посібник. – Київ. -2011. – 123 с.
4. Корнієнко Л.Є., Бусол В.О., Недосеков В.В., Ушкалов В.О., Головка А.М., Корнієнко Л.М., Ярчук Б.М., Дудніков Л.А. Інфекційні хвороби тварин з везикулярним синдромом/ Л.Є. Корнієнко, В.О. Бусол, В.В. Недосеков. Навчальний посібник /За редакцією Л.Є. Корнієнка. – Біла Церква. – 2010. – 272 с.
5. Недосеков В.В., Макаров В.В. Міжнародна класифікація хвороб і особливо небезпечні інфекції тварин/ В.В. Недосеков, В.В. Макаров. Навчальний посібник. - Київ. – 2010. 120 с.
6. Галатюк О.Є. Хвороби бджіл з основами бджільництва. Житомир 2006. С. 288.

### ресурси

1. Законодавство України/ Верховна рада України. <http://zakon2.rada.gov.ua>
2. Епізоотологічний словник / В.В. Поліщук - 2013. <http://twin.nauu.kiev.ua/vet/vpol.nsf/b3266a3c17f9bb7085256b870069c0a9/80d1fd7045cca177c225730700364b9a?OpenDocument>
3. Спеціальна епізоотологія / А. Ф. Каришева - 2002. <http://medbib.in.ua/spetsialna-epizootologiya.html>
4. Бойко Н.І., Бойко Г.В., Литвиненко В.М., Напненко О.О. Лабораторна діагностика та вакцинопрофілактика захворювань птахів. Київ -2017. С. 551. <http://dspace.nubip.edu.ua:8080/jspui/bitstream/123456789/5055/1/%d0%91%d0%be%d0%b9%d0%ba%d0%be %d0%9b%d0%b0%d0%b1%20%d0%b4%d1%96%d0%b0%d0%b3%d0%bd%d0%be%d1%81%d1%82%d0%b8%d0%ba%d0%b0%20%d0%bf%d1%82%d0%b0%d1%85%d1%96%d0%b2.pdf>